Kārlim Studentam 7.aprīlī – 120. dzimšanas diena

Rakstnieks **Kārlis Students** dzimis 1892.g. 7.aprīlī Valkas apriņķa Ērģemes Krujiņkrogā rentnieka ģimenē. Mācījies Ērģemes pagastskolā, no 1908.-1911.g. – Valkas tirdzniecības skolā.

Kārlis Students: “Esmu dzimis, kad meži šalc pavasarīgās jausmās, runā ūdeņi un krūtīs bango savādas trīsas un alkas. Man arvienu liekas, ka pirmo reizi atverot acis un ieraugot pasauli, sirdī iekritis šis trauksmainais nemiers un palicis vēl tagad...

Krujiņkrogs atrodas apm. 12 km no Valkas, Ērģemītes krastā un mazākā ceļa malā, kas ved uz Vīganta muižu. Ziemeļos aiz Ērģemes upītes vareni šalkdams un lietus dienās kūpēdams stāv vecais Pentus sils, rītos mājai tuvu pienāk Cepļa mežs, dienvidos ceļas augsts kalns, aiz kura baltu bērzu birzīšu un egļu skupsnīšu piebārstīti plešas Krujiņu lauki, vakaros lokas Ērģemes upīte, aiz kuras pāri koku galiem blāv baltais baznīcas tornis...

Šī klusā savdabīgā apkārtne ar upes līču pļavām, meža šalkām, kalnu smaršu, veco kļavu un sērmūkšu vēdām aiz loga jau agrā bērnībā iezīmējusies dvēselē, kad es vēl kā mazs circenītis sēdēju uz Krujiņu mūra.. Lasīt iemācījos agri.. Atveroties drukātā vārda burvībai, ar sevišķu prieku nodevos lasīšanai. Krēslainos ziemas vakaros sēdēju pie loga un neizlaidu grāmatu no rokām, kamēr vien varēja saredzēt...

Kas mani ietekmēja rakstīt? Uz to noteikti nevaru atbildēt, taču domāju, ka pa daļai daba, apkārtne, kas ar savu varenumu un burvību kā mīkstā vaskā iespiedusies dvēselē. To liecina arī tas, ka vēl tagad, dažreiz krēslā pieverot acis, atmiņā atplaukst kāda aina no bērnības tik gaiša un spilgta, tik dzīva un tuva, ka skaidri redzu koka zaru kustamies, jūtu zāli jeb ziedu smaršojam.”

Pirmā Kārļa Studenta publikācija – 1908.gadā. 1912.g. Valkas avīzē “Kāvi” iespiesti vairāki dzejoļi.

Kārlis Students: “Valka – mans jaunības šūpulis. Cik daudz gaišu jausmu, saldu cerību bija toreiz dienu pelēkos vējos, kādas ilgas toreiz spārnoja domas. Kā brīnišķīgs zvans skanēja gaišie rīti, dūca skumstošie vakari pilni savāda nemiera un trauksmes.”

No 1919.-1920.g. Kārlis Students bijis apgādniecības iecirkņa pārzinis Strenčos, vēlāk Dobelē, pēc tam dzīvojis Rīgā. Strādājis laikrakstā “Latvis” u. c.

Kārlis Students sarakstījis dzejoļu krājumus “Zvaigžņu krusts” (1923), “Sarkanā sērmūkša” (1937), kuros dominē mīlas lirika.

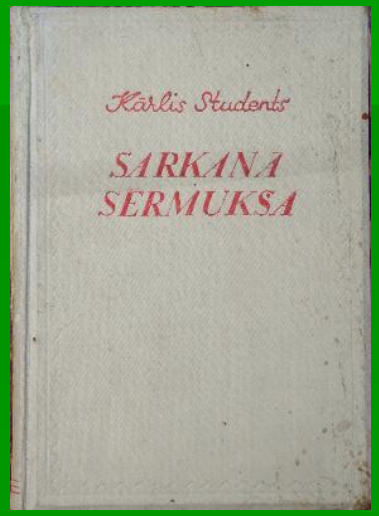

Ceļojumu piedzīvojumus pa Gauju Kārlis Students aprakstījis grāmatā “Vasara laivā” (1926). Periodikā publicējis vairākus stāstus, grāmatā izdots - “Alfreda Aizpura precības” (1929).

Izplatīdams grāmatas, Kārlis Students apceļojis Latviju. Vērojumi kolportiera gaitās attēloti piecās aprakstu grāmatās: “Nelūgtos ciemos” (1925), “Kolportiera piedzīvojumi” (1925), “Trejdeviņās sētās” (1930), “Ceļinieks” (1938), “Ēnu spogulis” (1939).

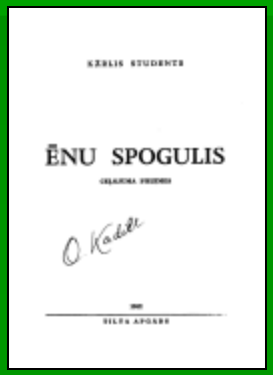

“Durvju priekšā kāds vīrietis rīkojas ar velosipēdu. “Vai nevajag grāmatu?” piedāvāju. − “Ko tad ar tām dara?” sausi un vienaldzīgi jautāja viņš,” raksta Kārlis Students grāmatā **“Nelūgtos ciemos”.**

Rakstnieka nodoms ir rādīt Latvijas dabas skaistumu, latviešu cilvēku ikdienas gaitās un rūpēs, viņa valodu, domas un atklāt arī paša prieku par to, ka esi dzīvs un vari izjust šīs zemes un pasaules burvību, kas atveras ikvienam, kura skats nav vienaldzīgs un aptumšots.

Kārlis Students grāmatā **“Trejdeviņās sētās”** raksta: “... nevaru atturēties brīdi neatmeties uz tilta margām un nenoraudzījies skaistā ūdens rotaļā. Ir tik brīnišķīgi jauks vakars. Saule, rietot, sārto augstās meža galotnēs, skumji šalc priedes, čīkst vecie vītoli un skaidrās ūdens straumes kā mirdzoši zvani akmens kāpēs iezvana vakaru”.

Savus iespaidus kolportiera gaitās Kurzemē 1934.g. Kārlis Students ir aprakstījis dzīves un dabas vērojumu grāmatā **“Ceļinieks”**, kas iznāca 1938. gadā.

Ar Kārļa Studenta tekstu komponēta tautā folklorizējusies dziesma **“Atmiņas”** (Kad saule riet aiz tumšām egļu sienām).

Ap 1936.g. Kārlis Students apmeties Āraišu “Pūcēs”. Līdz mūža beigām nodarbojies ar lauksaimniecību. Draudzējies ar rakstnieku Pāvilu Rozīti.

Karlis Students miris 1947.g. 10.jūlijā Rīgā, apbedīts Āraišu Vecajos jeb Vanagkalna kapos.